

[Horn.]

behandlingen af det af finansministeren fremsatte forslag om revision af lærerlønningssloven m. v.

Jeg skal med disse bemærkninger på flertallets vegne anbefale forslaget med de af ministeren stillede ændringsforslag til vedtagelse og anbefale at stemme imod de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Henry Christensen: Som det fremgår af betænkningen, er venstre enig i at gennemføre den del af lovforslaget, der vedrører skoleafgifter og undervisningsmateriel til børn i den undervisningspligtige alder; det er også en følge af den grundlov, der blev vedtaget sidste år. Men det, hvorom uenigheden drejer sig, er spørgsmålet om, hvorvidt man også på nuværende tidspunkt skal gennemføre en afvikling af samtlige skoleafgifter for børn over den undervisningspligtige alder og i alle tilfælde stille gratis materiel til rådighed for dem. Derom vil jeg gerne allerførst sige, at vi beklager, at man har pillet denne ting ud og ønsket den gennemført på indeværende tidspunkt. Det høje ting er bekendt med, at vi i det samme udvalg, som har afgivet denne betænkning, behandler et lovforslag, der vedrører ungdommens uddannelsesfond, og spørgsmålet om ophævelse af skoleafgifter m. v. f. eks. for gymnasieeleverne hører jo meget nøje sammen med hele det øvrige problem om ungdommens uddannelse. Vi havde derfor fundet, at det var det eneste rimelige og forsvarlige, om man havde taget disse ting i sammenhæng og løst dem samlet, i stedet for at man nu har pillet en detalj ud og forsøger at gennemføre den isoleret. Når man vil gennemføre den isoleret, bliver der et misforhold mellem de områder, der har let adgang til gymnasium, og de områder, hvor dette ikke er tilfældet, de gymnasiefattige egne, hvor der i mange tilfælde ikke er praktiske muligheder for at sende børnene til gymnasium. Uligheden bliver ved gennemførelsen af dette lovforslag større for disse områder, end den var i forvejen, og den var jo stor nok endda. Vi mener netop, at man burde have løst disse problemer i sammenhæng.

Sagen er den, at de vanskeligste problemer for ungdommens uddannelse er de økonomiske problemer i forbindelse med den

videregående uddannelse, først og fremmest i forbindelse med de langvarige universitetsstudier. Det var her, de vanskeligste opgaver lå, og hvor der havde været grund til i første omgang at sætte stærkt ind. Alle må erkende — måske bortset fra det kommunistiske parti — at vi under alle omstændigheder kun har begrænsede midler til rådighed, og så ville det også have været rimeligt, om vi havde stået helt frit i afvejningen af, hvor hjælpen i første række skulle sættes ind.

Der rejser sig jo også en række andre problemer i forbindelse hermed. Gennemføres der til efteråret en virkelig forbedring af de studerendes vilkår, vil det i sig selv betyde en forøget tilgang til gymnasierne. Og vi ved, at vi inden så forfærdelig længe står overfor dette, at de store årgange vokser ind i gymnasiealderen — dette vil dog kun vare en årrække. I løbet af nogle år får vi altså et stærkt forøget pres på gymnasierne, og derfor finder vi, at der er al mulig grund til at være betænkelig ved at sætte en ny og tredje faktor i gang ved at gå videre i spørgsmålet om skoleafgiftens bortfald for gymnasier, end det er absolut begrundet ud fra sociale forhold. Vi kan altså meget vel om nogle år komme ind i en periode, hvor vi får meget stærkt pres på gymnasierne, og det vil være en periode, hvori vi hverken har tilstrækkelige bygninger eller tilstrækkelige lærerkræfter. Også dette burde man have taget større hensyn til, end flertallet har gjort.

Der er i udvalget stillet et særligt ændringsforslag af ministeren, som er tiltrådt af flertallet, i forbindelse med problemet om oplandskommunen, altså den kommune, hvori det kommunale gymnasium ligger, gående ud på den ændring, at oplandskommunen i alle tilfælde vil være tvunget til at refundere hjemstedskommunen eller den kommune, hvori gymnasiet ligger, skoleafgifter og afgifter til undervisningsmateriel. Det finder vi heller ikke rimeligt. Vi finder det naturligt at lade udviklingen gå sin gang og lade kommuner eller amter selv afgøre disse spørgsmål; så ville de nok finde deres rimelige løsning, medens man nu får en tvangsmæssig ordning, hvor kommunerne ikke længere har nogen mulighed for at tage selvstændig stilling til disse forhold.